

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 475/2021-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ondrejom Bartošovičom, advokátom, Pázmaňa 2020/30, Šaľa, proti postupu Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 144/2020 a jeho uzneseniu z 27. júla 2021 a postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 108/2021 a jeho uzneseniu z 5. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy, základných práv podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 listiny, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4, čl. 14 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 144/2020 a jeho uznesením z 27. júla 2021 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 108/2021 a jeho uznesením z 5. augusta 2021. Požaduje napadnuté uznesenia zrušiť a prepustiť ho z väzby na slobodu a zároveň navrhuje zakázať okresnému súdu a krajskému súdu pokračovať v porušovaní jeho základných práv a priznať mu finančné zadost'učinenie, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je od 17. júna 2020 trestne stíhaný aktuálne pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona spáchaného závažnejším spôsobom konania s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 31 Tp 6/2020 z 19. júna 2020 bol sťažovateľ v uvedenej trestnej veci vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Jeho väzba začala plynúť 16. júna 2020.

4. Od podania obžaloby 4. decembra 2020 je trestné konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 1 T 144/2020.

5. Uznesením z 27. júla 2021 okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú podal 15. júla 2021. Sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu zamietol krajský súd uznesením z 5. augusta 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti postupom okresného súdu a krajského súdu a nimi vydaným rozhodnutiam o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej tvrdí, že celé trestné konanie je proti nemu vedené protiústavne a nezákonne a opakovane dochádza k porušovaniu procesných práv. Podľa sťažovateľa v jeho trenej veci dochádza k zásadnému porušovaniu zákonných a ústavných požiadaviek trestného konania, z ktorých najzávažnejšími sú porušenie práva na spravodlivý proces, opakované porušovanie práva na obhajobu, rozhodovanie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, svojvôľa odvolacieho súdu a porušenie práva na osobnú slobodu.

7. Sťažovateľ predovšetkým tvrdí, že krajský súd nebol oprávnený vykonať neverejné zasadnutie 5. augusta 2021, pretože v dôsledku sťažovateľom 30. júna 2021 uplatnenej námietky zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu a podnetu na odňatie veci okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu podľa § 23 Trestného poriadku mal byť spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

8. Podľa presvedčenia sťažovateľa bolo svojvoľným, arbitrárnym a nepreskúmateľným rozhodnutie krajského súdu o vrátení veci súdu prvého stupňa s tým, že o odňatí a prikázaní veci sa nebude konať z dôvodu, že išlo len o napadnutie procesného postupu okresného súdu. Spis podľa sťažovateľa mal byť „jednoznačne odstúpený na nadriadený súd, k čomu nedošlo“.

9. Za nesprávny považuje sťažovateľ záver o nemožnosti konať o ním podanej námietke zaujatosti sudcov okresného súdu z dôvodu podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, pretože krajský súd nemohol svojvoľne na výklad § 23 ods. 1 Trestného poriadku analogicky aplikovať § 32 ods. 6 Trestného poriadku.

10. Sťažovateľ uznal za potrebné uviesť, že okrem vylúčenia všetkých sudcov okresného súdu krajský súd nezohľadnil ani ďalšie dva dôležité dôvody, a to uplatnenie všetkých práv, na ktoré má obvinený nárok, ani skutočnosť, že na sťažovateľa bola už podaná obžaloba aj v inej trestnej veci

Okresnému súdu Žiar nad Hronom, a konajúci súd sa vôbec nevysporiadal so žiadosťou o spojenie týchto trestných vecí na spoločné konanie.

11. Krajský súd sa podľa sťažovateľa navyše vôbec nevysporiadal ani s jeho argumentáciou týkajúcou sa ne/existencie väzobných dôvodov, len si osvojil právny názor okresného súdu, ignorujúc pritom dôkaznú situáciu.

12. V ďalšom sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že jemu a ani jeho obhajcovi nebolo vyšetrovateľom v prípravnom konaní doručené rozhodnutie, ktorým bol do konania pribratý kriminalisticko-expertízny ústav na účel znaleckého posúdenia zaistenej omamnej látky. V tomto sťažovateľ badá jednak nulitu dôkazu spočívajúceho v zaistení tejto látky, ako aj porušenie jeho základného práva na obhajobu.

13. K porušeniu základného práva vyjadriť sa k vykaným dôkazom a zároveň základného práva na obhajobu došlo podľa sťažovateľa aj tým, že na *„úvodných 3 hlavných pojednávaniach nebolo obžalovanému umožnené vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom“*.

14. Sťažovateľ tiež tvrdí, že postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní a konajúcich súdov je mu upierané právo na obhajobu počas celého trestného konania. Konajúce orgány verejnej moci tak mali svojím postupom a rozhodnutiami porušiť právo sťažovateľa na obhajobu, predovšetkým mu odňali možnosť na obhajobu v súvislosti s uznesením o pribratí znalca, záverečným preštudovaním spisu, možnosťou nazeráť do spisu, v súvislosti s voľbou, resp. ustanovením obhajcu, ako aj v súvislosti s možnosťou vyjadriť sa k dôkazom. Tým odňali možnosť obhajovať sa či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu.

15. V ďalšom sťažovateľ *„v záujme komplexného posúdenia celej trestnej veci“* považoval za potrebné poukázať na niektoré úkony trestného konania, ktoré hodnotí ako nezákonné. Predovšetkým išlo o zabezpečovanie informácií sledovaním jeho osoby bez splnenia zákonných podmienok, zadržanie sťažovateľa a jeho osobná prehliadka nemala byť vykonaná v súlade s Trestným poriadkom, príkaz na vykonanie domovej prehliadky nebol podľa sťažovateľa dostatočne podložený potrebnými informáciami, znalecké dokazovanie (psychiatrické) bolo vykonané zaujatým súdnym znalcom, nebolo vyhovené návrhom sťažovateľa na vykonanie dôkazov v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, sťažovateľ upozornil na rozdielny rozmer obalu zaistenej *„ilegálnej“* látky (8 x 4 cm) a obalu znalecky skúmanej látky (7 x 4 cm), ako aj rozdiel v konzistencii (kryštalickej vs. práškovej) a odtieni farby látky (hnedastá vs. hnedá), v čom videl možnosť zámene skúmaného materiálu, a teda nepoužitelnosť tohto dôkazu. Procesným pochybením bolo podľa názoru sťažovateľa aj to, že príslušný prokurátor podal obžalobu napriek tomu, že v tom čase nebolo právoplatne rozhodnuté o námietke zaujatosti vyšetrovateľa. Za nezákonné označil aj rozhodnutie, ktorým mu bolo vznesené obvinenie, a rovnako tak aj samotnú obžalobu. Tieto podľa neho obsahujú chyby, boli predčasné a nemajú oporu v zabezpečených dôkazoch.

16. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu z 27. júla 2021 sťažovateľ považuje za nezákonné, pretože sa v ňom súd absolútne nevysporiadal s uplatnenou argumentáciou a zásadným spôsobom ignoroval dôkaznú situáciu. Tvrdí, že v priebehu dokazovania došlo k rozptýleniu podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti (najmä na základe výpovedí svedkov, ktoré v ústavnej sťažnosti vyhodnotil), a tým aj oslabeniu materiálnych dôvodov väzby. Upozornil tiež na nesprávnu

právnú kvalifikáciu stíhaného skutku a nenaplnenie niektorých aplikovaných kvalifikačných kritérií. Posudzovaný skutok sťažovateľ považuje za „nadkvalifikovaný“. Ako uvádza, v konaní o jeho osobnej slobode sa márne domáhal, aby konajúci súd na zmenu vo vývoji dokazovania prihliadal. Pochybením okresného súdu mala byť aj skutočnosť, že pokiaľ súd pripustil preukázanie spáchania „iba“ zločinu (a teda nie obzvlášť závažného zločinu), potom nemohol pri rozhodovaní o väzbe aplikovať § 80 ods. 4 Trestného poriadku a požadovať prítomnosť mimoriadnych okolností pre nahradenie väzby miernejšími prostriedkami.

17. Vo vzťahu k podmienkam väzby sťažovateľ uviedol, že vôbec nie je preukázané, že by si trestnou činnosťou zabezpečoval prostriedky na živobytie a že by si zabezpečoval financie z predaja drog. Za konkrétne skutočnosti opodstatňujúce väzobný dôvod nemôže byť podľa jeho názoru považovaná okolnosť, že sťažovateľ nemá žiadny stály príjem. Závery súdu, že jedným z dôvodov pre obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, je potenciálny ekonomický prínos z distribúcie drog, podľa sťažovateľa nie sú na mieste a nekorešpondujú s dôkazným stavom, keďže nebolo preukázané, že by si distribúciou zabezpečil akékoľvek väčšie výnosy.

18. Ak súd opakovane argumentuje obavou, že existuje riziko zaobstarávania drogových látok v prípade prepustenia sťažovateľa na slobodu, tento argument sa výrazne oslabuje v dôsledku plynutia času, predlžujúcej sa abstinencie, postoja sťažovateľa a k prehodnoteniu životných hodnôt.

19. Krajskému súdu sťažovateľ vytýka, že sa so žiadnym z pochybení prvostupňového súdu nevysporiadal, a dokonca sa nimi ani nezaoberal. Za nesprávne považuje rozhodnutie, že sa o sťažovateľom podanej námietke zaujatosti podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebude konať. Sťažnostný súd sa podľa jeho názoru absolútne nezoberal výnimočnými okolnosťami prípadu, dôvodmi, prečo sa sťažovateľ neuspokojil s odôvodnením zamietnutia peňažnej záruky, a ani okrajovo nespomenul porušenie práva na obhajobu, či už vo vzťahu k § 23, § 142 alebo § 271 Trestného poriadku. Uznesenie krajského súdu je teda podľa sťažovateľa jednoznačne svojvoľné, arbitrárne a nepreskúmateľné.

20. Slovom sťažovateľa krajský súd absolútne nedal odpoveď na námietky uvedené v riadnom opravnom prostriedku, a to najmä na zrejmu nadkvalifikáciu vo vzťahu ku kvalifikačnému kritériu „na viacerých osobách“, keďže okresný súd a krajský súd hovoria o usvedčovaní dvomi svedkami. Pokiaľ aj druhostupňový súd považoval za preukázané páchanie trestnej činnosti maximálne na dvoch svedkoch, potom nemôže posudzovať prítomnosť výnimočných okolností na možnosť uplatnenia prostriedkov nahradenia väzby sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

21. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a základného práva

na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 40 ods. 3 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy a čl. 2 ods. 2 a 3 listiny a porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a práva slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 14 ods. 1 paktu a práva na obhajobu podľa čl. 14 ods. 3 písm. b) a d) paktu postupom okresného súdu a krajského súdu a ich rozhodnutiami o osobnej slobode sťažovateľa, ktorými bol ponechaný vo väzbe napriek nedostatku jej materiálnych podmienok. Podľa sťažovateľa došlo v priebehu trestného konania k oslabeniu podozrenia zo spáchania trestného činu jeho osobou. Tvrdí, že neexistujú skutkové okolnosti preventívnej väzby, že došlo k nadkvalifikácii stíhaného skutku a celkovo k zmene dôkaznej situácie v jeho prospech.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím okresného súdu

22. V súvislosti s namietaným postupom a rozhodnutím okresného súdu ústavný súd uvádza, že systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa označeného postupu a rozsudku okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti (ako riadneho opravného prostriedku) poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho prvostupňového súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom sťažnosti, ktorú aj využil. Ochranu jeho základným právam zaručeným ústavou a listinou a právam zaručeným dohovorom a paktom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti postupu a konečnému rozhodnutiu okresného súdu o vine a treste sťažovateľa.

23. Preto, vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (proti postupu a uzneseniu okresného súdu) už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu označených základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom a paktom postupom a rozhodnutím krajského súdu

24. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

25. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka

na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

26. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa tak ústavný súd zameril na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (ktorú sťažovateľ predostrel aj v ústavnej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné a či ním zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej zneniu, účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom.

27. K dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa krajský súd uviedol, že aj v tomto štádiu konania, teda po podaní obžaloby a vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní, pretrvávalo dôvodné podozrenie, že sťažovateľ sa dopustil skutku, pre ktorý je stíhaný. Tento skutok má podľa krajského súdu všetky zákonné znaky obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona.

28. Uvedené podozrenie malo vyplynúť z dokazovania vykonaného v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní. Súd druhého stupňa konštatoval, že okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia správne a vyčerpávajúco uviedol dôvody, pre ktoré existuje dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu skutku, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, tento skutok má všetky zákonné znaky už uvedeného obzvlášť závažného zločinu a zároveň existuje podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ, ktorý má byť usvedčovaný výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí vo svojich výpovediach potvrdili okolnosť kúpy omamných látok od obžalovaného sťažovateľa, rovnako aj ďalšími dôkazmi, na ktoré podrobne poukázal okresný súd v napadnutom uznesení (samotná výpoveď sťažovateľa, ním vydané veci, listinné a vecné dôkazy, výpoveď súdneho znalca). Dosiaľ vykonané dokazovanie, resp. zistené skutočnosti vyhodnotil prvostupňový súd logicky a správne a zabezpečené dôkazy odôvodňovali podozrenie zo spáchania trestnej činnosti v tej miere, ktorá je potrebná na rozhodnutie o väzbe.

29. K tvrdeniu sťažovateľa (jeho obhajcu), že na hlavnom pojednávaní došlo k zásadnému rozptýleniu podozrenia z páchania žalovanej trestnej činnosti a k oslabeniu materiálnych dôvodov väzby, krajský súd tiež dodal, že námietky takéhoto charakteru sú predčasné, presahujúce rámec súdneho prieskumu uplatneného pri väzobnom rozhodovaní, pri ktorom sa nerozhoduje o vine, resp. nevine obvineného, ale posudzuje sa len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutkov vyšetrovaných trestných činov. Krajský súd pritom zdôraznil, že súdu rozhodujúcemu o väzbe úloha celkového hodnotenia dôkazov a s tým súvisiaceho dôkazného procesu zásadne neprislúcha. Pripomenul, že pri rozhodovaní o väzbe súd nevyhodnocuje vykonané dôkazy tak, ako to má na mysli § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Vyhodnotenie zmenených výpovedí, resp. rozporov vo výpovediach jednotlivých svedkov bude úlohou okresného súdu pri rozhodovaní v merite veci o vine či nevine sťažovateľa. Preto sťažnostný súd uviedol, že námietky v sťažnosti sťažovateľa (a jeho obhajcu) týkajúce sa právnej kvalifikácie skutku, dôkazov a ich zákonnosti presahujú rámec rozhodovania o väzbe. Úlohou súdu pri rozhodovaní o väzbe nie je vyhodnotiť dôkaznú situáciu ani vyrovnáť sa s obhajobou obžalovaného.

30. Vo vzťahu k pretrvávaniu dôvodu preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podľa krajského súdu stále existovala dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu by sa sťažovateľ opätovne dopúšťal obdobnej trestnej činnosti drogového charakteru. Túto obavu z pokračovania trestnej činnosti sťažovateľa bolo podľa krajského súdu možné vyvodiť predovšetkým z jeho dlhoročnej závislosti na omamných látkach s dodatkom, že sťažovateľ je drogový závislý – závislosť v konečnom štádiu s depriváciou osobnosti, bez pozitívnych výsledkov liečby, ako aj s poukazom na jeho bohatú trestnoprávnu minulosť. V prípade sťažovateľa ide podľa nadriadeného súdu o špeciálneho recidivistu vo vzťahu k drogovej a majetkovej trestnej činnosti (17 záznamov v odpise registra trestov). Trestnoprávna minulosť sťažovateľa odzrkadľuje to, že dosiaľ uložené tresty neviedli k jeho náprave a prevýchove. Spoločne so zistenou drogovou závislosťou v konečnom štádiu s depriváciou osobnosti ide o kombináciu, ktorá vyvoláva vysokú obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia na slobodu.

31. V podstate rovnakými okolnosťami krajský súd odôvodnil aj nemožnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejšími alternatívami, t. j. vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ je dlhoročným konzumentom drogových látok a v tejto súvislosti naďalej hrozí to, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu bude pokračovať v obdobnej trestnej činnosti, ktorá predovšetkým spočíva v nelegálnom zadovážení drogových látok, ich následnej držbe a spotrebe. Krajský súd dodal, že závažnosť, rozsah a spoločenská škodlivosť protiprávnej činnosti, pre ktorú je sťažovateľ stíhaný, ako aj povaha prejednávaného prípadu mu neumožňovala vysloviť, že nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a následné prepustenie sťažovateľa na slobodu by boli dostatočné na to, aby bol naplnený účel väzby. S prihliadnutím na objektívne možnosti realizácie dohľadu probačného a mediačného úradníka a predpokladaný efekt sa táto forma nahradenia väzby konajúcemu súdu javila ako nedostatočná a neadekvátne. Sťažnostný súd konštatoval, že ani osoba sťažovateľa s ohľadom jeho trestnú minulosť, jeho drogovú závislosť a rovnako ani povaha prejednávaného prípadu (obzvlášť závažný zločin) nedávali dostatočnú záruku na to, aby účel väzby mohol byť dosiahnutý dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd rovnako ako okresný súd nezistil existenciu žiadnej výnimočnej okolnosti prípadu v zmysle § 80 ods. 2 tretej vety Trestného poriadku (ktoré jasne definoval, že tieto sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a okolností prípadu, ktoré takisto vo svojom rozhodnutí vymedzil) na pozitívne rozhodnutie o nahradení väzby týmto procesným prostriedkom. Zlý zdravotný stav matky sťažovateľa, ako aj osobné prehodnotenie svojho životného štýlu podľa nadriadeného súdu nezakladali nárok na jeho prepustenie z väzby na slobodu, a to ani v prípade použitia alternatívneho inštitútu nahradenia jeho väzby.

32. Krajský súd sa neopomenul zaoberať aj ďalšími sťažovateľom namietanými skutočnosťami. Výsledok domovej prehliadky, pri ktorej sa, ako tvrdí sťažovateľ, nenašli žiadne veci súvisiace s trestnou činnosťou, podľa krajského súdu neoslabili dôvodnosť podozrenia zo spáchania stíhaného skutku sťažovateľom, a uviedol konkrétne dôkazné prostriedky a z nich vyplývajúce dôkazy, o ktoré tento svoj názor oprel. K námietke o nenaplnení kvalifikačného kritéria podľa § 138 písm. j) Trestného zákona sťažnostný súd uviedol, že túto považuje za predčasnú, ktorá presahuje rámec rozhodovania o väzbe a odpoved', ktorú bude možné dať až v meritornom rozhodnutí po ukončení dokazovania.

33. Pokiaľ išlo o návrh sťažovateľa na odňatie a prikázanie trestnej veci inému súdu, krajský súd ho zhrnul tak, že jediným dôvodom takéhoto postupu mala byť vznesená námietka zaujatosti proti všetkým trestným sudcom okresného súdu, a to z dôvodu domnienky sťažovateľa, že na priebeh hlavného pojednávania, výsledky vykonaného dokazovania a stav dokazovania bude na inom súde, ktorému bude vec pridelená, lepšie zabezpečenie a uplatnenie všetkých zásad trestného konania. Ďalším dôvodom na odňatie a prikázanie veci mala byť skutočnosť, že na Okresný súd Žiar nad Hronom bola podaná ďalšia obžaloba a odňatie a prikázanie veci má význam vtedy, ak sú a boli splnené podmienky spoločného konania proti obvinenému, avšak pre tieto trestné činy sú podané samostatné obžaloby na súdy rovnakého druhu a stupňa. Krajský súd túto argumentáciu vyhodnotil tak, že práve procesný postup uvedených súdov je výlučným predmetom podania sťažovateľa, a ďalej konštatoval, že pokiaľ je zo strany oprávnenej osoby podaný návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku a pritom z materiálneho hľadiska má byť jediným dôvodom takéhoto postupu súčasne vznesená námietka zaujatosti, o ktorej sa podľa jej obsahu v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná, pretože sa namieta výlučne procesný postup súdu, nie je dôvod na to, aby súd konal o takomto návrhu. Rovnako neexistuje dôvod na to, aby bol takýto návrh predložený na rozhodnutie nadriadenému súdu.

34. Ústavný súd, oboznámiac sa s odôvodnením napadnutého druhostupňového rozhodnutia, konštatuje, že krajský súd sa všetkými, pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa relevantnými tak skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberal a dal na ne dostatočne presvedčivé odpovede.

35. Tak opodstatnenosť trestného stíhania sťažovateľa, ako aj existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vo veci konajúce súdy odôvodnili jasným a zrozumiteľným spôsobom, opierajúc pritom svoje závery o zabezpečené a v rozhodnutiach riadne konkretizované (obsahovo zostručnené) dôkazy. Ústavný súd pritom nevzhladol nijakú potrebu argumentáciu krajského súdu akýmkoľvek spôsobom vysvetľovať alebo dopĺňať.

36. V súvislosti s namietanou nadkvalifikáciou skutku z dôvodu odpadnutia kvalifikačného momentu spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, t. j. na viacerých osobách, ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ sťažovateľ toto svoje tvrdenie odvíja od zmeny výpovede svedka [REDACTED], v dôsledku ktorej malo podľa sťažovateľa dôjsť k zníženiu preukázaného počtu osôb, na ktorých sa mal trestnej činnosti dopustiť, a tým k vylúčeniu použitia § 138 písm. j) Trestného zákona, potom je potrebné v danej veci poukázať na tú okolnosť, že okresný súd vo svojom rozhodnutí (so závermi ktorého sa krajský súd stotožnil) jasne naznačil, že o vierohodnosti tohto svedka vznikli oprávnené pochybnosti a za takejto situácie sa eliminácia kvalifikačného kritéria podľa § 138 písm. j) Trestného zákona skutočne javí ako predčasná. Z tohto pohľadu ústavný súd zachovanie kvalifikácie skutku v pôvodnej podobe pre potrebu rozhodovania o väzbe sťažovateľa hodnotí ako logické a racionálne a zároveň ústavne akceptovateľné.

37. Za ústavne konformné ústavný súd považoval aj odôvodnenie postupu uplatneného krajským súdom v súvislosti s návrhom sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci inému súdu, ktoré je podľa názoru ústavného súdu zvlášť s prihliadnutím najmä na predmet aktuálneho konania (rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa) adekvátne a dostatočné. Dôvody, ktorými krajský súd svoj záver podporil, rozhodne vylučujú hodnotenie tohto postupu ako svojvoľného. Interpretácia a aplikácia príslušnej právnej úpravy zo strany krajského súdu nepopiera jej znenie, zmysel ani jej účel.

A v takom prípade neprichádza do úvahy intervencia ústavného súdu do tohto rozhodnutia všeobecného súdu.

38. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa smerujúcu k spochybneniu splnenia materiálnych podmienok väzby, ústavný súd sa už rovnakou argumentáciou sťažovateľa zaoberal v konaniach vedených pod sp. zn. II. ÚS 173/2021 a sp. zn. I. ÚS 193/2021 o jeho predošlých ústavných sťažnostiach, ktorých závery uvedené v odôvodnení uznesení z 31. marca 2021 a 5. mája 2021 sú primerane aplikovateľné aj na aktuálnu sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa.

39. Ústavný súd znova opakuje, že pokiaľ sa sťažovateľ pokúša vo svojom prípade vyvrátiť existenciu jedného zo základných materiálnych predpokladov väzby, teda dôvodnosť jemu vzneseného obvinenia ako *conditio sine qua non* pre jeho väzbu, potom je potrebné uviesť, že v tomto smere kritizuje kvalitu dôkaznej situácie, ako aj zákonnosť dôkazného procesu, prezentujúc svoje subjektívne výhrady k zákonnosti vykonávania niektorých procesných úkonov, k zákonnosti zabezpečených dôkazných prostriedkov a pod. Ústavný súd je toho názoru, že interpretácia relevantnej právnej úpravy, prostredníctvom ktorej krajský súd v spojení s rozhodnutím okresného súdu sťažovateľove námietky označeného charakteru kvalifikuje ako predčasné, presahujúce rámec súdneho prieskumu uplatňovaného pri väzobnom rozhodovaní, plne konvenuje stabilizovanej judikatúre ústavného súdu, podľa ktorej v danej fáze trestného konania, teda pri rozhodovaní o väzbe obvineného, sa nerozhoduje o vine, resp. nevine obvineného, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti, dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu. Vykonané dokazovanie má vždy podporiť príslušné štádium trestného konania, v danom prípade väzobné rozhodovanie, pre ktoré je relevantné ako jeden z materiálnych predpokladov väzby dôvodné podozrenie, nie istota zo spáchania skutku obvineným (obžalovaným), ktorá je relevantným podkladom na odsúdenie (obdobne pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05). Preto je hĺbkové, konečné hodnotenie dôkazov a posúdenie zákonnosti dôkazného procesu vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (obdobne pozri III. ÚS 569/2017, III. ÚS 183/2018, I. ÚS 221/2019). Ústavný súd tak zdôrazňuje, že všeobecnému súdu rozhodujúcemu o väzbe úloha celkového hodnotenia dôkazov a s tým súvisiaceho dôkazného procesu zásadne neprislúcha, len výnimočne by mohol na tomto základe konštatovať nesplnenie príslušnej materiálnej podmienky väzby, a to iba v prípade absolútneho nedostatku dôkazov proti väzobne stíhanému obvinenému (obžalovanému), čo nie je sťažovateľov prípad.

40. Závery predošlých rozhodnutí ústavného súdu vo veciach ústavných sťažností sťažovateľa (č. k. II. ÚS 173/2021 z 31. marca 2021 a č. k. I. ÚS 193/2021 z 5. mája 2021) platia aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a 3 a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a základných slobôd podľa čl. 14 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) paktu. Ústavný súd znova pripomína, že podľa jeho konštantnej judikatúry právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, II. ÚS 122/2019) a aj právam v zmysle čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní,

v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („*bien-fondé*“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru spravidla nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny, ani čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a ani čl. 14 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) paktu, keďže túto oblasť ochrany práv upravujú vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, čl. 5 dohovoru, ako aj čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu (obdobne pozri I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) a 3 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, nie čl. 5 ods. 1 písm. c) a 3 dohovoru, ktoré sú aplikovateľné v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby (uvalení väzby). Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi druhostupňovým uznesením krajského súdu vydaným v rámci väzobného konania (rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe na základe žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu) a obsahom označených článkov boli sťažovateľom formulované námietky porušenia uvedených článkov ústavy, listiny, dohovoru a paktu druhostupňovým uznesením krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené.

41. Vychádzajúc zo všetkých uvedených záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3 Tos 108/2021-1134 z 5. augusta 2021 a proti postupu jeho vydaniu predchádzajúcemu ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

42. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu